

การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการสรุปความ

เทคนิคการจับใจความด้วย 5W1H

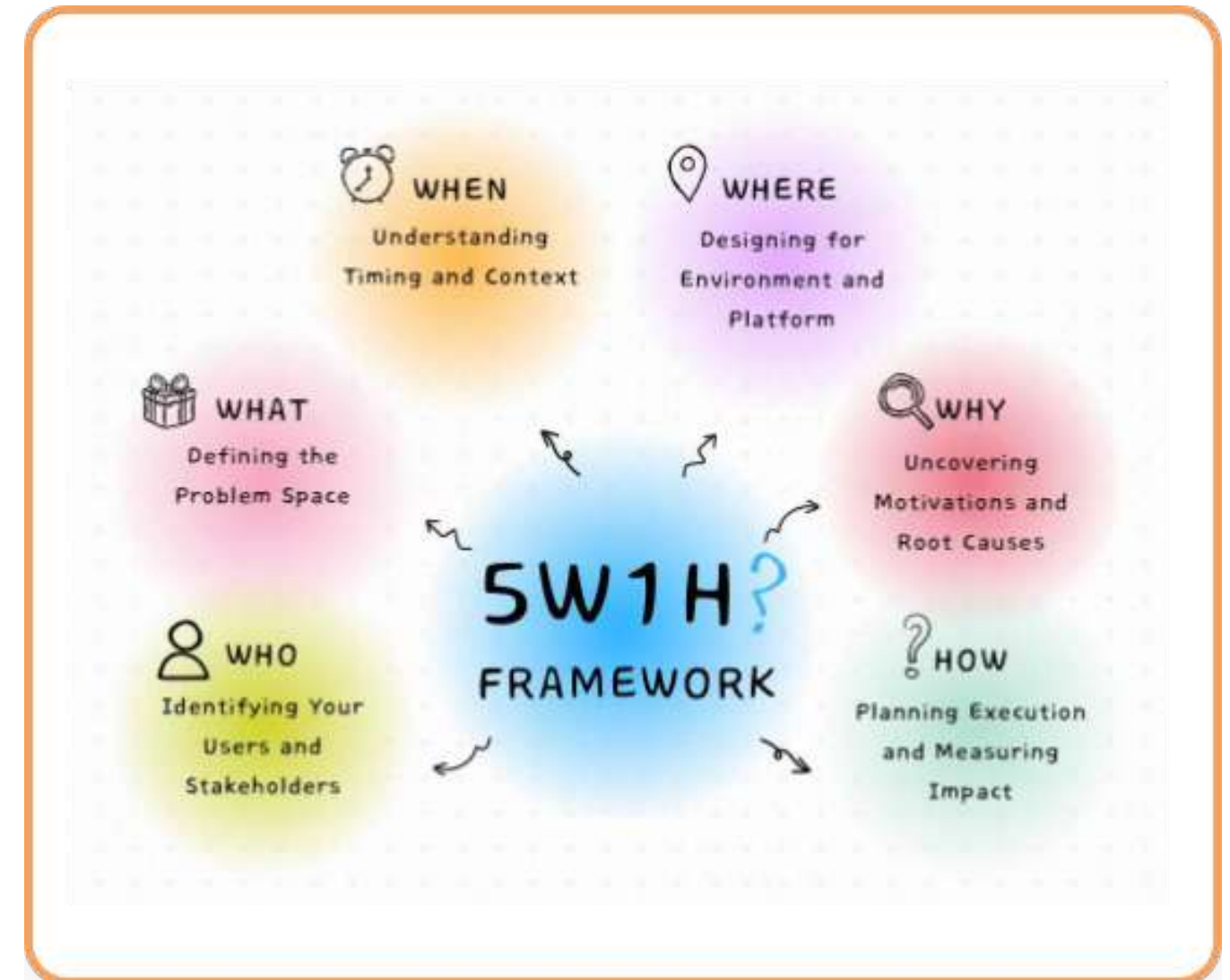
อ.อุภาวรรณ นามศิริ

ความหมายของการอ่านด้วยเทคนิค 5W1H

การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการสรุปความ เป็นการฝึกทักษะขั้นพื้นฐาน เพื่อค้นหาสาระสำคัญและเจตนาของผู้เขียน

เทคนิค 5W1H พัฒนาโดย Kipling ช่วยให้เรที่ตั้งคำถามอย่างเป็นระบบ เพื่อแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น

- ▶ Who (ใคร) บุคคลหลักในเรื่อง
- ▶ What (อะไร) เหตุการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้น
- ▶ Where (ที่ไหน) สถานที่เกิดเหตุ
- ▶ When (เมื่อไหร่) เวลาหรือช่วงเวลา
- ▶ Why (ทำไม) สาเหตุของปัญหา
- ▶ How (อย่างไร) ผลลัพธ์ หรือแนวทางแก้ไข

เทคนิค 5W1H (ของ Kipling)

ใช้สำหรับการสรุปใจความที่ซ่อนอยู่ โดยตอบคำถาม 6 ข้อ

Who (ใคร) บุคคลที่เกี่ยวข้อง

What (อะไร) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

Where (ที่ไหน) สถานที่ ตำแหน่ง

When (เมื่อไร) ลำดับเหตุการณ์ วันที่ เวลา

Why (ทำไม) สาเหตุหรือความเคลื่อนไหว

How (อย่างไร) เหตุการณ์เกิดอย่างไร แก้ไขอย่างไร

การปฏิบัติตนเพื่อการอ่านจับใจความ

1. ขั้นก่อนอ่าน

กำหนดจุดประสงค์ สำนรวจความรู้เดิม
พิจารณาชื่อเรื่องเพื่อตั้งสมมติฐาน
และกำหนดทิศทางการอ่าน

2. ขั้นอ่าน

อ่านชื่อเรื่อง อ่านแต่ละย่อหน้าอย่าง
รอบคอบ จดบันทึกคำสำคัญ และอ่าน
ทบทวนเรื่องทั้งหมดอีกครั้ง

3. ขั้นหลังอ่าน

สรุปประเด็น ตอบคำถามตรวจสอบ
ความเข้าใจ และอ่านเพิ่มเติมหากยังมี
ข้อสงสัย

เทคนิคการอ่านจับใจความ ด้วย 5W1H

อุภาวรรณ นามศิริ

ตัวอย่างที่ 1 สังคมวัยรุ่น

---

1. เด็กติดเกม

"เด็กชายอายุ 15 ปี ไม่ยอมไปโรงเรียนมา 2 สัปดาห์ เอาแต่หมกตัวอยู่ในห้องนอนเล่นเกมออนไลน์ทั้งวันทั้งคืน เพราะพ่อแม่ทะเลาะกันบ่อยจนไม่ยอมรับรู้โลกภายนอก ทำให้ผลการเรียนตกต่ำและร่างกายซูบผอม"

ใคร:
ทำอะไร:
ทำไม:
ผล (How):

ตัวอย่างที่ 1 สังคมวัยรุ่น

1. เด็กติดเกม

"เด็กชายอายุ 15 ปี ไม่ยอมไปโรงเรียนมา 2 สัปดาห์ เอาแต่หมกตัวอยู่ในห้องนอนเล่นเกมออนไลน์ทั้งวันทั้งคืน เพราะพ่อแม่ทะเลาะกันบ่อยจนไม่ยอมรับรู้โลกภายนอก ทำให้ผลการเรียนตกต่ำและร่างกายซูบผอม"

ใคร: เด็กชายเอ อายุ 15 ปี

ทำอะไร: ไม่ไปเรียน หมกตัวเล่นเกม

ทำไม: พ่อแม่ทะเลาะกัน หนีปัญหา

ผล (How): เรียนตก ร่างกายทรุดโทรม

ตัวอย่างที่ 2 สังคมวัยรุ่น

2. บุลลี่ในโรงเรียน

"ด.ญ.บี ถูกเพื่อนกลุ่มใหญ่ในชั้น ม.1 ที่โรงเรียนล้อเลียนเรื่องรูปร่างอ้วน
ทุกวันช่วงพักกลางวัน เธออายจนไม่อยากกินข้าวและร้องไห้คนเดียว
ครูประจำชั้นจึงต้องเรียกผู้ปกครองของเด็กกลุ่มนั้นมาตักเตือน"

ใคร:

ทำอะไร:

เมื่อไหร่/ที่ไหน:

ผล (How):

ตัวอย่างที่ 2 สังคมวัยรุ่น

2. บูลลี่ในโรงเรียน

"ด.ญ.บี ถูกเพื่อนกลุ่มใหญ่ในชั้น ม.1 ที่โรงเรียนล้อเลียนเรื่องรูปร่าง
อ้วนทุกวันช่วงพักกลางวัน เธออายจนไม่อยากกินข้าวและร้องไห้คน
เดียว ครูประจำชั้นจึงต้องเรียกผู้ปกครองของเด็กกลุ่มนั้นมาตักเตือน"

ใคร: ด.ญ.บี / เพื่อน / ครู

ทำอะไร: ถูกบูลลี่เรื่องรูปร่าง

เมื่อไหร่/ที่ไหน: พักกลางวัน / โรงเรียน

ผล (How): ครูเรียกผู้ปกครองมาเตือน

ตัวอย่างที่ 3-4 ปากท้องประชาชน

---

3. สินค้าราคาแพง

"แม่ค้าตลาดสดบ่นอุบ ต้นปี 2567 ราคาหมูและไก่แพงขึ้นมาก เพราะต้นทุนอาหารสัตว์พุ่งสูง ประกอบกับอากาศร้อนสัตว์โตช้า ทำให้ลูกค้าซื้อของน้อยลง รายได้หดหาย"

อะไร:

ทำไม:

ตัวอย่างที่ 3-4 ปากท้องประชาชน

---

3. สินค้าราคาแพง

"แม่ค้าตลาดสดบ่นอุบ ตั้งแต่ปี 2567 ราคาหมูและไก่แพงขึ้นมาก เพราะต้นทุนอาหารสัตว์พุ่งสูง ประกอบกับอากาศร้อนสัตว์โตช้า ทำให้ลูกค้าซื้อของน้อยลง รายได้หดหาย"

อะไร: เนื้อสัตว์ราคาแพง ลูกค้าซื้อน้อยลง

ทำไม: ต้นทุนอาหารสัตว์แพง อากาศร้อน

ตัวอย่างที่ 4 ปากท้องประชาชน

4. หนี้ครัวเรือน

"ธนาคารแห่งประเทศไทยชี้ ไตรมาส 3 หนี้ครัวเรือนไทยพุ่ง
แตะ 90% ของจีดีพี ประชาชนชั้นกลางถึงล่างกู้สินเชื่อบริษัท
บุคคลมาหมุนเวียนค่าใช้จ่ายประจำวัน สะท้อนรายได้โตไม่ทัน
รายจ่าย"

ใคร
อะไร

ตัวอย่างที่ 4 ปากท้องประชาชน

4. หนี้ครัวเรือน

"ธนาคารแห่งประเทศไทยชี้ ไตรมาส 3 หนี้ครัวเรือนไทยพุ่งแตะ 90% ของจีดีพี ประชาชนชั้นกลางถึงล่างกู้สินเชื่อบุคคลมาหมุนเวียนค่าใช้จ่ายประจำวัน สะท้อนรายได้โตไม่ทันรายจ่าย"

ใคร ประชาชนชั้นกลาง-ล่าง / ชนบท.

อะไร หนี้พุ่ง 90% เพราะรายได้ไม่พอกิน

ตัวอย่างที่ 5 ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

---

5. เด็กหลุดระบบ

"ข้อมูลจาก กสศ. ระบุว่าช่วงเปิดเทอมปีการศึกษา 67 มีนักเรียนยากจนพิเศษกว่าหมื่นคนเสี่ยงหลุดระบบการศึกษาในพื้นที่ชนบทห่างไกล เนื่องจากผู้ปกครองตักงาน ไม่มีเงินจ่ายค่าเดินทางและค่าอุปกรณ์ ครูจึงต้องลงพื้นที่เยี่ยมบ้านช่วยเหลือ"

ใคร:
เกิดอะไร:
ทำไม:
อย่างไร:

ตัวอย่างที่ 5 ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

5. เด็กหลุดระบบ

"ข้อมูลจาก กสศ. ระบุว่าช่วงเปิดเทอมปีการศึกษา 67 มีนักเรียนยากจนพิเศษกว่าหมื่นคนเสี่ยงหลุดระบบการศึกษาในพื้นที่ชนบทห่างไกล เนื่องจากผู้ปกครองตกงาน ไม่มีเงินจ่ายค่าเดินทางและค่าอุปกรณ์ ครูจึงต้องลงพื้นที่เยี่ยมบ้านช่วยเหลือ"

- ใคร: เด็กยากจน / ผู้ปกครอง / ครู
- เกิดอะไร: เสี่ยงไม่ได้เรียนต่อ (หลุดระบบ)
- ทำไม: พ่อแม่ตกงาน ไม่มีเงินค่าเดินทาง
- อย่างไร: ครูต้องลงพื้นที่ช่วยเหลือ

ตัวอย่างที่ 6 โครงสร้างความเหลื่อมล้ำ

"งานวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์ชี้ให้เห็นว่า โครงสร้างการศึกษาไทยในปัจจุบันไม่ได้ช่วยให้เกิดการ 'เลื่อนลำดับชั้นทางสังคม' ได้จริง เด็กที่มาจากครอบครัวยากจนมีโอกาสเข้าเรียนมหาวิทยาลัยชั้นนำเพียง 5% ในขณะที่เด็กจากครอบครัวร่ำรวยมีโอกาสเกือบ 100% สาเหตุเพราะระบบคัดเลือกเอื้อต่อคนที่มีทุนทรัพย์ในการกวดวิชา ทำให้ความยากจนถูกส่งทอดจากรุ่นสู่รุ่น"

วิเคราะห์ 5W

- ▶ Who:
- ▶ What:
- ▶ Where:
- ▶ Why:

ผลลัพธ์ (How) & ใจความสำคัญ

How:

ตัวอย่างที่ 6 โครงสร้างความเหลื่อมล้ำ

"งานวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์ชี้ให้เห็นว่า โครงสร้างการศึกษาไทยในปัจจุบันไม่ได้ช่วยให้เกิดการ 'เลื่อนลำดับชั้นทางสังคม' ได้จริง เด็กที่มาจากครอบครัวยากจนมีโอกาสเข้าเรียนมหาวิทยาลัยชั้นนำเพียง 5% ในขณะที่เด็กจากครอบครัวร่ำรวยมีโอกาสเกือบ 100% สาเหตุเพราะระบบคัดเลือกเอื้อต่อคนที่มีทุนทรัพย์ในการกวดวิชา ทำให้ความยากจนถูกส่งทอดจากรุ่นสู่รุ่น"

วิเคราะห์ 5W

- ▶ **Who:** เด็กยากจน vs เด็กฐานะดี
- ▶ **What:** ความเหลื่อมล้ำในการเข้ามหาวิทยาลัย
- ▶ **Where:** สังคมไทย / ระบบการศึกษา
- ▶ **Why:** ระบบคัดเลือกเอื้อคนมีเงินตัว

ผลลัพธ์ (How) & ใจความสำคัญ

How: การศึกษาไม่ช่วยเลื่อนฐานะ ความจนถูกส่งต่อข้ามรุ่น

ระบบการศึกษาไทยปัจจุบันยังมีความเหลื่อมล้ำสูง เอื้อต่อผู้มีทุนทรัพย์ ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาความยากจนข้ามรุ่นได้

ตัวอย่างที่ 7 นโยบายการเมืองและสวัสดิการ

"ในเวทีเสวนา Policy Watch ภาคประชาชนและนักวิชาการได้เรียกร้องให้พรรคการเมืองบรรจุนโยบาย 'รัฐสวัสดิการถ้วนหน้า' เป็นวาระเร่งด่วน โดยเฉพาะเงินอุดหนุนเด็กเล็ก 0-6 ปี แบบถ้วนหน้า เดือนละ 3,000 บาท เพื่อลดภาระครอบครัวและสร้างทุนมนุษย์ที่เข้มแข็งแต่แรกเกิด แทนการให้สวัสดิการแบบสงเคราะห์ที่ต้องพิสูจน์ความจนซึ่งมักมีคนตกหล่น"

ใคร/อะไร:

ทำไม:

ตัวอย่างที่ 7 นโยบายการเมืองและสวัสดิการ

"ในเวทีเสวนา Policy Watch ภาคประชาชนและนักวิชาการได้เรียกร้องให้พรรคการเมืองบรรจุนโยบาย 'รัฐสวัสดิการถ้วนหน้า' เป็นวาระเร่งด่วน โดยเฉพาะเงินอุดหนุนเด็กเล็ก 0-6 ปี แบบถ้วนหน้า เดือนละ 3,000 บาท เพื่อลดภาระครอบครัวและสร้างทุนมนุษย์ที่เข้มแข็งแต่แรกเกิด แทนการให้สวัสดิการแบบสงเคราะห์ที่ต้องพิสูจน์ความจนซึ่งมักมีคนตกหล่น"

ใคร/อะไร: ปชช.เรียกร้องนโยบายสวัสดิการถ้วนหน้าเด็กเล็ก

ทำไม: เพื่อลดภาระ สร้างทุนมนุษย์ แก้ปัญหาคนตกหล่นจากการสงเคราะห์

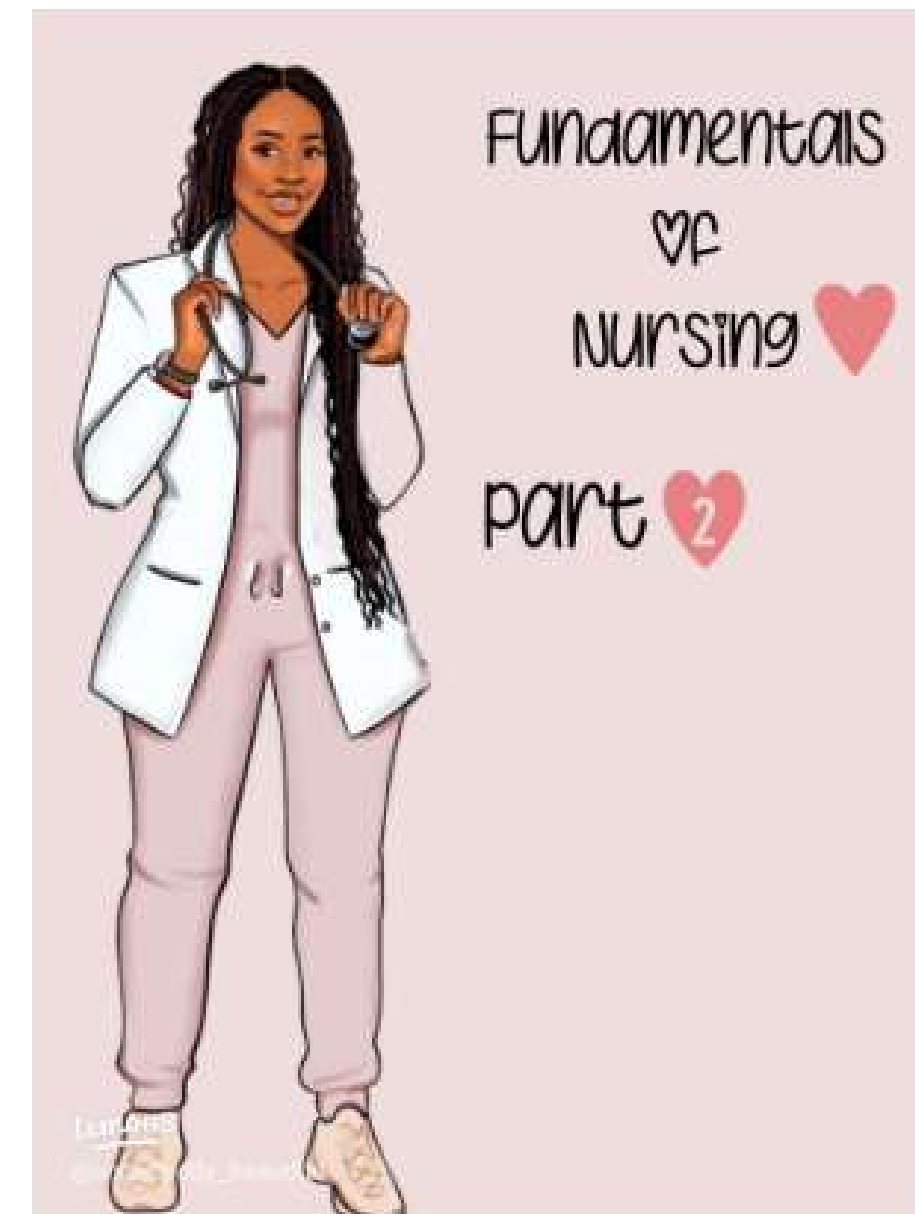
ตัวอย่างที่ 8 สาธารณสุขและสิทธิพื้นฐาน

"แม้ประเทศไทยจะมีระบบบัตรทองที่ครอบคลุม แต่ความเหลื่อมล้ำด้านสาธารณสุขยังคงอยู่ ข้อมูลระบุว่าในกรุงเทพฯ มีสัดส่วนแพทย์ 1 คนต่อประชากร 700 คน ขณะที่จังหวัดบึงกาฬ แพทย์ 1 คนต้องดูแลประชากรถึง 5,900 คน ความต่างนี้ส่งผลโดยตรงต่อระยะเวลาในการรอคิวตรวจและคุณภาพการรักษาที่คนต่างจังหวัดได้รับ"

What:

Why:

How:

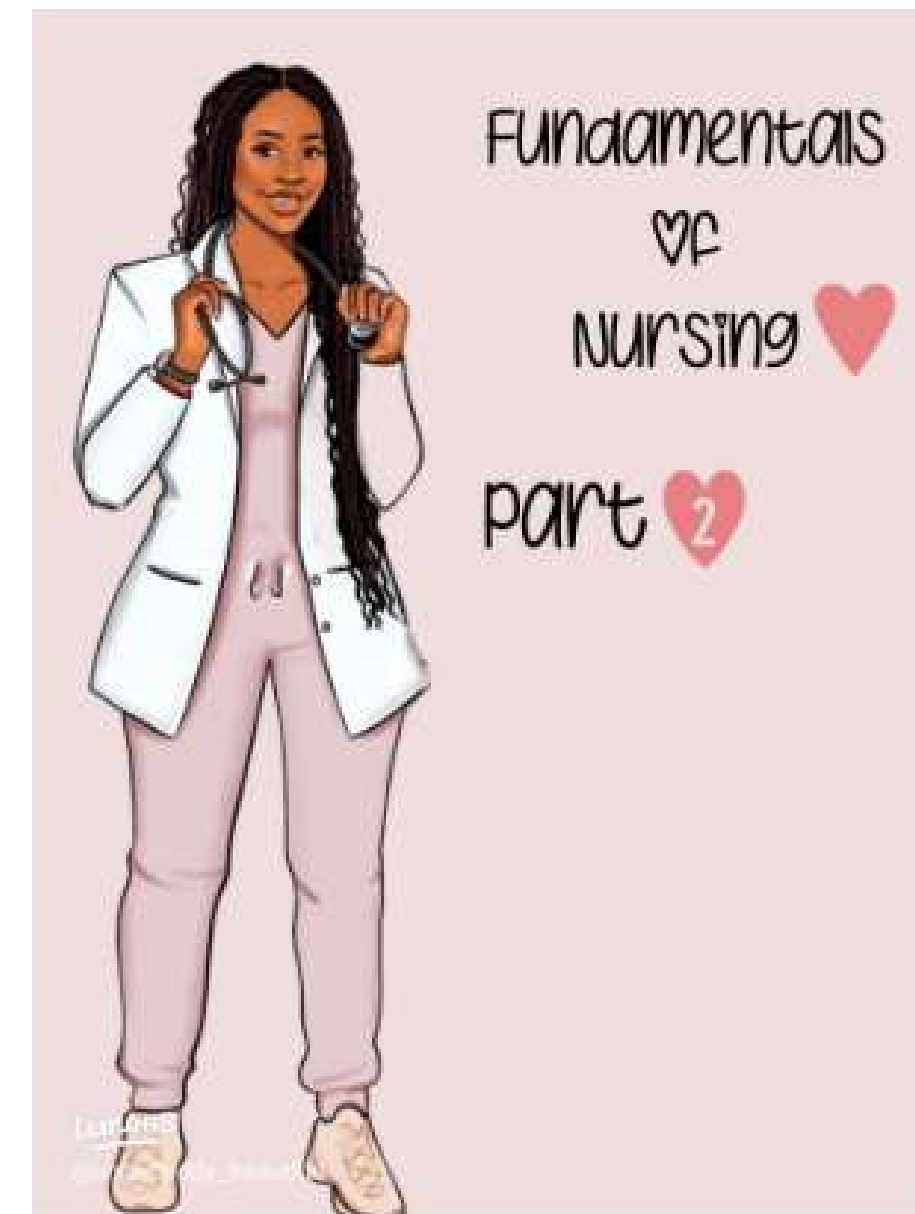
ตัวอย่างที่ 8 สาธารณสุขและสิทธิพื้นฐาน

"แม้ประเทศไทยจะมีระบบบัตรทองที่ครอบคลุม แต่ความเหลื่อมล้ำด้านสาธารณสุขยังคงอยู่ ข้อมูลระบุว่าในกรุงเทพฯ มีสัดส่วนแพทย์ 1 คนต่อประชากร 700 คน ขณะที่จังหวัดบึงกาฬ แพทย์ 1 คนต้องดูแลประชากรถึง 5,900 คน ความต่างนี้ส่งผลโดยตรงต่อระยะเวลาในการรอคิวตรวจ และคุณภาพการรักษาที่คนต่างจังหวัดได้รับ"

What: ความเหลื่อมล้ำ
สาธารณสุข

Why: กระจุกตัวของแพทย์
(กทม. vs ตจว.)

How: รอคิวนาน
คุณภาพไม่เท่าเทียม

ตัวอย่างที่ 9 สิทธิแรงงานนอกระบบ

"ตัวแทนสหภาพแรงงานสะท้อนปัญหาว่า กฎหมายแรงงานไทยยังมีช่องโหว่ โดยเฉพาะ 'แรงงานนอกระบบ' (เช่น ไรเดอร์ แม่ค้า) ที่ไม่มีกองทุนประกันสังคมรองรับอย่างเต็มรูปแบบ เมื่อเกิดอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยขาดรายได้ จะต้องพึ่งพาตนเองเป็นหลัก จึงเรียกร้องให้รัฐขยายการคุ้มครองและปรับปรุงระบบประกันสังคมให้ครอบคลุมแรงงานทุกกลุ่มเพื่อความมั่นคงในชีวิต"

ใคร:

อะไร:

ทำไม:

ตัวอย่างที่ 9 สิทธิแรงงานนอกระบบ

"ตัวแทนสหภาพแรงงานสะท้อนปัญหาว่า กฎหมายแรงงานไทยยังมีช่องโหว่ โดยเฉพาะ 'แรงงานนอกระบบ' (เช่นไรเดอร์ แม่ค้า) ที่ไม่มีกองทุนประกันสังคมรองรับอย่างเต็มรูปแบบ เมื่อเกิดอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยขาดรายได้ จะต้องพึ่งพาตนเองเป็นหลัก จึงเรียกร้องให้รัฐขยายการคุ้มครองและปรับปรุงระบบประกันสังคมให้ครอบคลุมแรงงานทุกกลุ่มเพื่อความมั่นคงในชีวิต"

ใคร: แรงงานนอกระบบ / ตัวแทนสหภาพฯ

อะไร: เรียกร้องขยายสิทธิประกันสังคม

ทำไม: ขาดสวัสดิการรองรับเมื่อป่วย/อุบัติเหตุ

ตัวอย่างที่ 10 ประชากรกลุ่มเปราะบาง

"บทความ 'ความเหลื่อมล้ำ-ประชากรกลุ่มเปราะบาง' ชี้ว่า การแก้ปัญหาให้ผู้ด้อยโอกาส (เช่น คนพิการ ชนกลุ่มน้อย) ไม่ใช่แค่การแจกเงิน แต่ต้องทำสวัสดิการให้เป็น 'สิทธิ' ที่ทุกคนเข้าถึงได้เสมอหน้า พร้อมกับการใช้ระบบ 'ภาษีทรัพย์สินอัตราก้าวหน้า' เพื่อนำความมั่งคั่งส่วนเกินมากระจาย จัดสวัสดิการ และต้องกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนออกแบบคุณภาพชีวิตตนเองได้"

Who & What

How (วิธีแก้)

ใจความสำคัญ

ตัวอย่างที่ 10 ประชากรกลุ่มเปราะบาง

"บทความ 'ความเหลื่อมล้ำ-ประชากรกลุ่มเปราะบาง' ชี้ว่า การแก้ปัญหาให้ผู้ด้อยโอกาส (เช่น คนพิการ ชนกลุ่มน้อย) ไม่ใช่แค่การแจกเงิน แต่ต้องทำสวัสดิการให้เป็น 'สิทธิ' ที่ทุกคนเข้าถึงได้เสมอหน้า พร้อมกับการใช้ระบบ 'ภาษีทรัพย์สินอัตราก้าวหน้า' เพื่อนำความมั่งคั่งส่วนเกินมากระจาย จัดสวัสดิการ และต้องกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนออกแบบคุณภาพชีวิตตนเองได้"

Who & What

กลุ่มเปราะบาง เผชิญความไม่เสมอภาค
ต้องการสิทธิสวัสดิการถ้วนหน้า

How (วิธีแก้)

เก็บภาษีก้าวหน้า, สวัสดิการถ้วนหน้า,
กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

ใจความสำคัญ

การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำต้องปรับ
โครงสร้างภาษีและสิทธิ ไม่ใช่แค่
สงเคราะห์

ตัวอย่างที่ 11 รัฐสวัสดิการแบบครบวงจร 1

"การสร้างรัฐสวัสดิการแบบถ้วนหน้าครบวงจรในไทย เฝ้าระวังอุปสรรคสำคัญคือ ทักษะคติที่มองสวัสดิการเป็นการสงเคราะห์คนจน และโครงสร้างเศรษฐกิจที่ผูกขาด หากจะไปให้ถึงจุดนั้น รัฐต้องจัดลำดับนโยบายใหม่ เริ่มจากการกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำที่เป็นธรรม ควบคู่กับการเก็บภาษีคนรวยมาสร้างโครงสร้างพื้นฐาน (การศึกษา สาธารณสุข) เพื่อเปลี่ยนสภาพ 'การดิ้นรนเอาตัวรอดรายบุคคล' ให้กลายเป็น 'ความมั่นคงร่วมกันของสังคม'"

What:

Why:

How:

ใจความสำคัญ: รัฐสวัสดิการที่แท้จริงต้องเปลี่ยนแนวคิดจากการสงเคราะห์เป็นการสร้างความมั่นคงร่วมกัน ผ่านการปรับโครงสร้างค่าจ้างและภาษี

ตัวอย่างที่ 11 รัฐสวัสดิการแบบครบวงจร 1

"การสร้างรัฐสวัสดิการแบบถ้วนหน้าครบวงจรในไทย เจริญอุปสรรคสำคัญคือ ทักษะคติที่มองสวัสดิการเป็นการสงเคราะห์คนจน และโครงสร้างเศรษฐกิจที่ผูกขาด หากจะไปให้ถึงจุดนั้น รัฐต้องจัดลำดับนโยบายใหม่ เริ่มจากการกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำที่เป็นธรรม ควบคู่กับการเก็บภาษีคนรวยมาสร้างโครงสร้างพื้นฐาน (การศึกษา สาธารณสุข) เพื่อเปลี่ยนสภาพ 'การดิ้นรนเอาตัวรอดรายบุคคล' ให้กลายเป็น 'ความมั่นคงร่วมกันของสังคม'"

What: การสร้างรัฐสวัสดิการถ้วนหน้า

Why: ทักษะคติผิด / โครงสร้างผูกขาด / คนต้องดิ้นรนเอง

How: ขึ้นค่าแรง, เก็บภาษีสร้างสวัสดิการ, เปลี่ยนวิธีคิด

ใจความสำคัญ: รัฐสวัสดิการที่แท้จริงต้องเปลี่ยนแนวคิดจากการสงเคราะห์เป็นการสร้างความมั่นคงร่วมกัน ผ่านการปรับโครงสร้างค่าจ้างและภาษี

สรุป ทำไมต้อง 5W1H?

การตั้งคำถาม ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม อย่างไร ช่วยให้เรา...

- ▶ มองทะลุ "เปลือก" ของข่าวสาร ไปสู่ "แก่น" ของปัญหา
- ▶ เข้าใจปัญหา สังคม การเมือง และความเหลื่อมล้ำ อย่างเป็นระบบ
- ▶ พัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) ในฐานะนักศึกษา ค.บ.

อ่านจับใจความได้ = เข้าใจโลกและสังคมได้ดีขึ้น

บทสรุป

บูรณาการสู่ความสำเร็จ

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นกระบวนการบูรณาการองค์ประกอบ
ต่างๆ ทั้งประสบการณ์ ความรู้ และพื้นฐานภาษา

เมื่อผู้อ่านจับใจความสำคัญได้ จะช่วยให้สามารถเขียนเรียบเรียง
หรือเล่ารายละเอียดให้ผู้ฟังได้ตรงประเด็นและมีประสิทธิภาพ
มากที่สุด

